

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
SEMRA VE VEFA KÜÇÜK SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2025-2026 ÖĞRETİM YILI GÜZ YARIYILI
BASINÇ YARALANMALARINDA BAKIM DERSİ DERS PROGRAMI

Dersin Öğretim Elemanı
Dr. Şeyma ADIBELLİ

DERSİN KODU-ADI

HEM439 – Basınç Yaralanmalarında Bakım

DERSİN AMACI

Bu dersin amacı, öğrencilerin basınç yaralanmalarının oluşum mekanizmalarını, risk faktörlerini, önleme ve bakım stratejilerini öğrenmelerini sağlamak; vaka örnekleri üzerinden klinik karar verme becerilerini geliştirmek ve Participatory Action Research (PAR) yaklaşımıyla bireysel araştırma deneyimi kazanarak problem çözme, reflektif düşünme ve kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarını geliştirmelerine katkıda bulunmaktır.

DERSİN ÖĞRENME ÇIKTILARI

1. Basınç yaralanmalarının fizyopatolojisini açıklar.
2. Basınç yaralanması gelişiminde rol oynayan risk faktörlerini analiz eder.
3. Hastaya uygun ölçeği kullanarak basınç yaralanması risk değerlendirmesini gerçekleştirir.
4. Basınç yaralanmalarını önlemeye yönelik hastaya özgü bakım stratejilerini planlar.
5. Basınç yaralanmalarında yara değerlendirmesi yapar.
6. Basınç yaralanması olan bireylere yönelik güncel, kanıta dayalı uygulamalar üzerinden hemşirelik bakımını planlar.
7. Basınç yaralanması yönetiminde multidisipliner ekip çalışmasının önemini tartışır.
8. Basınç yaralanmalarının önlenmesi ve yara bakımı ile ilgili hasta eğitimini planlar.
9. PAR yaklaşımının temel döngülerini (planlama, eylem, gözlem, yansıtma) bireysel düzeyde uygular.
10. Kendi seçtiği bir basınç yaralanması bakım alanında mini PAR projesi yürütür.
11. Reflektif günlük yazarak öğrenme deneyimini analiz eder.
12. Bireysel PAR sürecini rapor ve sunum halinde paylaşır.

DERSİN SÜRESİ

Basınç Yaralanmalarında Bakım dersi, haftada 2 saattir.

DERSİN PROGRAMDAKİ YERİ

Bu ders, dördüncü sınıf güz döneminde yer alır.

DERSİN YÜRÜTÜLÜŞ BİÇİMİ

Basınç Yaralanmalarında Bakım dersi, güz yarıyılında toplam **16 haftalık** bir dönemde, **30 saat** olarak planlanmıştır (03–09 Kasım 2025 vize haftasında ders yapılmayacaktır). Ders, **Cuma günleri saat 15.30–17.15** arasında, Fakültemiz 1. katında bulunan **“Zemin Kat 1 No’lu” derslikte** gerçekleştirilecektir.

Dersin ilk **7 haftasında** basınç yaralanmalarına ilişkin teorik konular işlenecek, bu süreçte öğrencilerden her hafta belirlenen kaynaklardan okumalar yapmaları ve güvenilir akademik sitelerden araştırma yaparak derse hazırlıklı gelmeleri beklenecektir. Teorik içerik; **anlatım, tartışma, soru-cevap ve hipotetik vaka analizi** yöntemleriyle aktarılacak, bilgisayar ve projektör destekli sunum yapılacaktır.

8. haftadan sonra, dersin ikinci yarısında, öğrenciler **Participatory Action Research (PAR)** yaklaşımıyla bireysel mini projeler yürüteceklerdir. Her öğrenci, basınç yaralanmalarına yönelik bir sorun alanı belirleyerek PAR döngüsünü (planlama, eylem, gözlem, yansıtma) uygulayacak, reflektif günlük tutacak ve dönem sonunda bireysel rapor ve sunum hazırlayacaktır. Bu süreçte öğretim elemanı kolaylaştırıcı rol üstlenecek, öğrencilerin basınç yaralanmalarında bakım alanında bireysel uygulama ve araştırma deneyimi kazanmaları sağlanacaktır.

Öğrencilerin final sınavına girme hakkı için teorik derslerin en az %70'ine devam etmeleri zorunludur. Dersin %30'una devam etmeyen öğrenci final sınavına giremez. (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği Derslere Devam ve Yoklamalar Madde 21).

DERSİN DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Ders başarı notunun hesaplanması Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim ve Sınav Yönetmeliği hükümlerince yapılacaktır. Öğrenciler bu dersten ilk 7 haftalık teorik içerik kapsamında yapılacak **bir ara sınav**, dersin sonunda **final sınavı yerine geçecek olan seminer sunumları ve PAR raporu sunumları** ile değerlendirilecektir.

Değerlendirme Sistemi		
Dönem içi başarı notu	Sayısı	Değerlendirmeye katkısı yüzdesi
Vize sınavı	1	40
Seminer sunumu	1	30
PAR rapor sunumu	1	30
GENEL TOPLAM	3	100

ÖNERİLEN KAYNAKLAR

1. European Pressure Ulcer Advisory Panel, National Pressure Injury Advisory Panel and Pan Pacific Pressure Injury Alliance. Prevention and Treatment of Pressure Ulcers/Injuries: Clinical Practice Guideline. The International Guideline. Emily Haesler (Ed.). EPUAP/NPIAP/PPPIA: 2019.
2. Gould, L. J., Alderden, J., Aslam, R., Barbul, A., Bogie, K. M., El Masry, M., ... & Yap, T. L. (2024). WHS Guidelines for The Treatment of Pressure Ulcers. Wound Repair and Regeneration, 32(1), 6-33.

BASINÇ YARALANMALARINDA BAKIM DERSİ HAFTALIK DERS PROGRAMI					
Hafta	Tarih		Konular	Yöntem	Not
1	19.09.2025	15.30-17.15	Giriş: Basınç yaralanması tanımı, epidemiyojisi, maliyeti	Anlatım + Tartışma	Dersin akışı açıklanır.
2	26.09.2025	15.30-17.15	Basınç yaralanmalarının fizyopatolojisi	Anlatım + Soru-Cevap	Efteli E. Hemşirelik bakımında önemli bir sorun; basınç yaraları. SBY. 2020;1(1):1-10.
3	03.10.2025	15.30-17.15	Risk faktörleri Risk değerlendirme ölçekleri (Braden, Norton, Waterlow vb.)	Anlatım + Tartışma + Örnek Vaka Analizi	Adıbelli, Ş., & Korkmaz, F. (2018). Yetişkin hastalarda basınç yarası gelişme riskini değerlendirmede kullanılan ölçekler. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 9(2), 136-140.
4	10.10.2025	15.30-17.15	Önleme I: Koruyucu cilt bakımı Önleme II: Beslenme	Anlatım + Tartışma	Çor, Z., & Soysal, G. E. (2024). Basınç Yarası Önleme Çalışmaları: Güncel Bakış. Ahi Evran Medical Journal, 8(2), 242-250.
5	17.10.2025	15.30-17.15	Önleme III: Pozisyon verme ve mobilizasyon Önleme IV: Destek yüzey seçimi	Anlatım + Simülasyon	Öğrenciler mini-simülasyon yapar.
6	24.10.2025	15.30-17.15	Yara değerlendirmesi, yara bakımı ve ürün seçimi	Anlatım + Simülasyon	Topan, H., & Ceyhan, Ö. (2022). Basınç Yaralarında Kanıtlarla Güncel Tedavi Yöntemleri. YOBÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 3(3), 358-365.

7	31.10.2025		Kanıtı dayalı uygulamalar Multidisipliner yaklaşım	Anlatım + Grup Tartışması	Tezcan, B., & Gülseven Karabacak, B. (2021). Basınç Yaralanmalarının Önlenmesinde Daha İyi Sonuçlara Doğru: Kanıtı Dayalı Uygulamalar. Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi, 10(1), 49-54. Picoito, R., Manuel, T., Vieira, S., Azevedo, R., Nunes, E., & Alves, P. (2025). Recommendations and Best Practices for the Risk Assessment of Pressure Injuries in Adults Admitted to Intensive Care Units: A Scoping Review. Nursing Reports, 15(4), 128.
8	ARA SINAV HAFTASI <i>(Dersin ara sınavı 3-9 Kasım 2025 tarihleri arasında Fakültenin belirlediği tarihte yapılacaktır.)</i>				
9	14.11.2025	15.30-17.15	PAR Oryantasyonu: PAR yaklaşımı, döngüler, öğrenci rollerinin tanımlanması.	Anlatım + Grup Çalışması	
10	21.11.2025	15.30-17.15	PAR Planlama: Öğrenciler sorun alanlarını seçer ve eylem planı tasarlar	Grup Çalışması + Beyin Fırtınası	Reflektif günlük başlar.
11	28.11.2025	15.30-17.15	PAR Eylem: Seçilen girişim(ler)in uygulanması	Uygulama + Bireysel Çalışma	Veri toplama başlar.
2	5.12.2025	15.30-17.15	PAR Gözlem: Girişim sonuçlarının gözlenmesi ve tartışılması	Grup Tartışması + Günlük Paylaşımı	

13	12.12.2025	15.30-17.15	PAR Yansıtma: İlk bulguların analizi, iyileştirme önerileri	Seminer Sunumları	PAR Yansıtma: Bulgular tartışılır
14	19.12.2025	15.30-17.15	PAR Sonuçları: Bireysel PAR raporu hazırlanır (sorun → plan → eylem → gözlem → yansıtma → sonuç).	Panel	Öğrencilerin mini rapor hazırlaması. Rapora geribildirim verilmesi.
15	26.12.2025	15.30-17.15	PAR Rapor sunumları	Sunum + Grup Değerlendirmesi	PAR döngüsü kapanışı. Bireysel değerlendirme rubriklerine not verilmesi.
16	FİNAL SINAVI HAFTASI				